

stærk var Retsfølelsen den Gang, men nu er der ikke et eneste Menneske, der tror, det er umuligt. Jeg tror, at skal det, der blev etableret den 1ste April 1894 være gældende Ret, ere provisoriske Finanslove netop mulige. Det er bevist for Verden, at provisoriske Finanslove ere et udmærket Middel i en Regerings Haand, der ikke vil tage Hensyn til Folketingets Bevillinger, ikke vil tage Hensyn til den almindelige Valgret. Det er for mig det værste af det hele, denne umaadelige Jorffel mellem før og nu, denne Tilbagegang i Retsopfattelsen og Retsfølelsen, thi det staar saa levende for mig, at hvad der er et Folks bedste Gje, hvad det ogsaa er vort Folks dyreste Gje, er en levende Retsfølelse, Følelsen af, at vi maa bje os for Loven, hvor ondt det end gør, at vi ikke paa noget Felt maa sætte vor Villie imod Loven. Denne levende Retsopfattelse havde vi en Gang her i Landet, men der er sket en umaadelig Forandring. Men netop fordi jeg siger, at Retsfølelsen er et Folks bedste Gje, at den udgør et Folks Kraft, dets Sundhed og Styrke, og at der derfor ikke er noget, som det mere gælder om at pleje end den, derfor siger jeg, at jeg tror ikke paa, at den saatalde storpolitiske Kamp er opgiven. Jeg er vis paa, at den ikke er opgiven; den kan ikke, den maa ikke opgives, saa sandt som vort Fædreland skal kunne haabe paa en lykkelig Fremtid i den ene og den anden Retning, saa sandt som vi skulle haabe paa, at vor Selvtændighed skal kunne bevares indad og udad. Den gamle Ret maa komme i Højædet paa ny, om vi skulle kunne vente at gaa en lys Fremtid i Møde.

Dermed skal jeg slutte, idet jeg selvfølgelig intet har imod Forslagets videre Fremme. Jeg skal altsaa stemme for dets Overgang til 2den Behandling, men forbeholder mig min Stilling til dets endelige Vedtagelse.

Th. Nielsen: Ja, jeg skal søge at komme tilbage til Jorden igen.

Det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (P. G. Jensen) begyndte med den sædvanlige Klage over, at vi her have faaet Finansloven saa sent, og denne Klage er egentlig vel begrundet. Naar han imidlertid vilde skyde Skylden over paa Folketinget, som det forekommer mig at han gjorde, tror jeg, at han i saa Henseende kunde adressere en hel Del af Skylden til det ærede Ministerium, som har stillet en stor Mængde Forslag til 3dje Behandling i Folketinget, af hvilke mange vare saare indgribende. Skulle vi ind paa en anden Behandlingsmaade, maa Ministeriet begrænse sig og vide omtrent

at komme med, hvad det har til 2den Behandling. Uden dette vil det overhovedet være umuligt for Folketinget at kunne blive saaledes færdigt, at vi her i Landstinget kunne have Finansloven i nogen Tid. Denne Klage maa altsaa adresseres, ikke alene til Folketinget men ogsaa og først og fremmest til Ministeriet.

Naar man ser paa Budgettet, som det ligger for her, og sammenligner det med tidligere vedtagne Finanslove, der gaa noget tilbage i Tiden, vil man se, at der er foregaaet en Omkalfatren i Tankegangen hos de lovgivende Forsamlinger og vel ogsaa hos Borgerne. Det Forslag, her foreligger, er grundforfæstligt fra Finanslove fra nogle Aar tilbage, idet man nu er kommen til at lade Statens Forsorg være gældende i mange Forhold, hvor man ikke tidligere har villet det. Jeg skal opløse det med et Par Eksempler, og jeg skal begynde med Næringsvejene, navnlig Landbruget og Industrien, hvorved jeg faar Lejlighed til at imødegaa, hvad det ærede 6te Medlem for 2den Kreds gjorde gældende eller i alt Fald lod skine igennem i sine Betragtninger. I 1867—68 blev der til Landbruget kun bevilget 211,424 Kr. og i 1877—78 kun 264,450 Kr., men for 1895—96, altsaa paa det foreliggende Budget, er der — jeg faar en noget højere Sum end det ærede Medlem, men jeg tror nok, at mit Tal er korrekt; maaske har jeg taget et og andet med, som han ikke har været opmærksom paa — i alt bevilget 1,770,000 og nogle Kr. — det er jo ikke værd at forbyde sig i de enkelte Kroner, hvor det gælder en saa stor Sum. Tilskuddet til Landbruget er altsaa blevet 8 Gange fordoblet i ca. 30 Aar. Til Industrien blev der i 1867—68 kun bevilget 9,000 Kr., i 1877—78 bevilgedes der 72,000 Kr., og for 1895—96 er der — her kommer jeg atter til en noget højere Sum end det ærede Medlem — i alt bevilget 387,500 Kr., altsaa paa det aller nærmeste 400,000 Kr. Jeg tror nok, at det kan nogenlunde staa i Forhold til de 1,770,000 Kr., som Landbruget faar. Jeg nægter jo ikke, at naar man saaledes giver sig til at tage Næringsbrugene ind paa Finansloven, kan der være nogen Fare for, at der kan komme til at udbryde en Interesseskamp. Det gælder jo i alt Fald om at færdes paa den Vej med stor Hensynsfuldhed, dersom det ikke skal føre dertil. Det er jo muligt, at vi i en nærmere Fremtid komme til at vende tilbage til de rensede Finanslove. Det kan være, at det kommer til at gaa for vidt med at drage den ene Sære af Ting ind paa Finansloven efter den anden; men nu er man i